

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2833

av Anders Forsberg m.fl. (SD)

Fäbodbruket

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur ett livskraftigt och levande fäbodbruk kan bevaras och utvecklas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka stödet till det svenska fäbodbruket.

Motivering

Fäbodbruk innebär att djur vallas på sommarbete under traditionella former. Denna drifttradition har gett upphov till unika kulturyttringar i form av matlagning, musik och traditioner som i just sin form bara finns i Sverige. Något som är unikt i Sverige är bland annat att fäbodbruket till en övervägande del är en kvinnlig arbetsplats.

Det finns även goda miljöaspekter i denna traditionsrika och ekologiska jordbruksform. Därför är det viktigt att regeringen på allvar uppmärksammar det svenska fäbodbruket och utreder riktlinjer för hur denna drift kan utvecklas och bevaras. Inom fäbodrörelsen finns uppfattningen att fäbodbruk med rätt insatser skulle kunna femdubblas, vilket i så fall skulle skapa många arbetstillfällen i landsändar som idag drabbas av ofrivillig urbanisering och avfolkning. Med anledning av ovanstående menar vi att regeringen skyndsamt behöver utreda hur ett livskraftigt och levande fäbodjordbruk kan bevaras och utvecklas.

Stödnivåerna för att bedriva fäbodbruk har under 2000-talet sänkts och de förändringar som skedde 2007 slog väldigt hårt på verksamheten. För de som hade mer än 10 djurenheter har stödnivåerna ungefär halverats i genomsnitt, vilket också fått till följd att antalet fäbodbruk försvinner i en oroande hög takt. Från branschen säger man

att ca 10 fåbodbruk per år läggs ner, vilket ska sättas i relation till att det knappt finns 200 bruk kvar i Sverige. Det går inte att till fullo beräkna den förlust som skulle åsamkas Sverige om denna bruksform tillåts försvinna. Vår historiska identitet är synonymt med ett aktivt fåbodbruk. Besöksnäringen skulle förlora både nationellt och internationellt intresse om vi förlorar detta ännu levande kulturarv.

Fåbodbruk innebär att djur vallas på sommarbete, och driften har gett upphov till speciella kulturella yttringar för matlagning, musik och traditioner som är unika för vår del av världen. Fåbodbruket är därför något som Sverigedemokraterna vill bevara till eftervärlden och rikta särskilda insatser för att stärka och bevara.

Att utöka bruket av utmarksbetet skulle generera nya jobb på landsbygden och inom de gröna näringarna. Att ha djur på de mycket stora arealerna utmarksbete som finns i Sverige skulle även ge positiva effekter för den biologiska mångfalden. Många av de rödlistade arterna, till exempel kärlväxter, svampar och insekter, är beroende av skogsbete, fjällbete och skärgårdsbete.

De svenska lantraserna har långa anor i Sverige och är en levande kulturbärare av vår historia. Dessutom har många lantraser unika egenskaper som är väl värda att bevara och är speciellt anpassade för utmarksbete. Djuren vistas i sin naturliga miljö och har ett mycket bra liv som tillgodoser deras naturliga behov. Den svenska fjällkon och dess släkte, som är väl anpassat till ett kallare klimat och fåbodbruk, härstammar så långt tillbaka som till vikingatiden. Mjölken från fjällkon har unika egenskaper jämfört med de vanliga mjölkkoraserna i det svenska jordbruket och är särskilt lämpade för tillverkning av ost. Idag är rasen utrotningshotad och endast runt 600 djur kvarstår. Särskilda stöd utgår för att bevara fjällkon, men insatserna har hittills inte gett önskade effekter.

Sverigedemokraterna vill därför öka stödet till fåbodbruket men även också utveckla andra traditionella former av betet som skogsbete, fjällbete och skärgårdsbete.

Anders Forsberg (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Josef Fransson (SD)

Aron Emilsson (SD)

Runar Filper (SD)

Mikael Eskilandersson (SD)